

Zbigniew
Pietrasiński

Sztuka uczenia się

Wiedza Powszechna
1975

SPIS TRESCI

Wstęp

Przedmowa do wydania piątego

I. STRATEGIA UCZENIA SIĘ

Rozdział: 1. Optymalizacja celów uczenia się

Dwa kręgi wtajemniczenia	13
Podstawowa zasada kolejności usprawnień	13
Cele życiowe jako punkt wyjścia	16
Pierwszy wniosek na temat celów uczenia się	20
Jakie konkluzje wysnujesz z fascynującej tendencji historycznej?	22
Strategia efektywnego działania jako kluczowy cel instrumentalny	26
Poznaj swe mocne strony i nakreśl program ich rozwoju	41
Ankieta „Mocne strony”	44

Rozdział 2. Motywacja uczenia się

Stawiaj sobie ambitne i wyraźne cele	48
Zwiększaj swą wiedzę o użyteczności danego przedmiotu	49
Miej stymulujące normatywy	50
Poznaj dokładniej swe wyniki	51
Najpewniejsze lekarstwo na słabą wolę	52
Efekty współzawodnictwa	54
Współzawodnictwo z ... samym sobą	56

Rozdział 3. Znaczenie racjonalnych sposobów uczenia się

Dwie kategorie reguł	60
Warunki stosowania racjonalnej techniki uczenia się	62
Sposoby uczenia się a zdolności	63
Sposoby uczenia się a budżet czasu	66
Sposoby uczenia się a rozwijanie wyczulenia na sprawność działania	67
Czy masz nawyki sprawnego uczenia się? (autotest)	68

II. METODY UCZENIA SIĘ

Rozdział 4. Uczenie się przez rozwiązywanie problemów i nauka myślenia

Zasada kluczowa	72
Ceń reguły heurystyczne	72
Zgłębiaj wiedzę o myśleniu	76
Zasada odroczonego wartościowania i technika „burzy mózgów”	81
Proces myślenia a zdolności	87
Mądrość jako cel integrujący	90

Rozdział 5. Przyswajanie gotowych informacji i umiejętności

Przygotowywanie i wdrażanie się do pracy	103
Aktywność intelektualna w toku uczenia się	105
Usprawnianie techniki czytania	123
Notowanie	128
Sztuka utrwalania wiedzy	132
Technika uczenia się języków obcych	135
Nauka zespołowa	146
Podręczniki programowane jako wynalazek narzucający racjonalną technikę uczenia się	148
Maszyny uczące	154

Rozdział 6. Pisanie referatów

Referaty polegające na omówieniu jednej książki	157
Referaty polegające na opracowaniu jednego zagadnienia na podstawie wielu źródeł	159

Rozdział 7. Ergonomia uczenia się

Właściwa wysokość mebli	170
Właściwe oświetlenie	173
Korzystanie z nowoczesnych pomocy audiowizualnych	179

Rozdział 8. Opanowywanie nawyków ruchowych

Znaczenie praktyczne wiedzy o nawykach	182
Czym się różni nawyk od umiejętności?	183
Prawidłowości powstawania nawyków	184
Warunki efektywnego wyrabiania nawyków	194
Doskonalenie i przekształcanie nawyków	215
Przykład nowoczesnej metodyki wyrabiania nawyków zawodowych	217

III. PLANOWANIE UCZENIA SIĘ

Rozdział 9. Planowanie uczenia się z książek

Znaczenie planowania nauki własnej	224
Jak Czytelnik może ocenić swą aktualną umiejętność planowania?	226
Podstawy umiejętności planowania nauki własnej	230
Ogólne pojęcie planu	233
Niektóre przesłanki psychologiczne racjonalnego planowania nauki własnej	238
Planowanie uczenia się a zalecenia higieny	247
Elementy metodyki planowania toku uczenia się	256
Planowanie samodzielnego przygotowywania się do egzaminu	263
Kontrola racjonalności planowania	269

Rozdział 10. Przygotowywanie egzaminów konkursowych (na przykładzie startu po indeks)

Niejednakowa wiedza o warunkach współzawodnictwa	273
Prognozowanie własnych szans jako podstawa ich zwiększenia	274
Przygotowanie przedstartowe	276
Co nagradzają i czego nie lubią egzaminatorzy?	278
Memento...	281
Obiektywny wzrost szans	283

Egzamin z ... podejmowania decyzji	283
Błędy w precyzowaniu celów	285
Czy naprawdę loteria?	288
Metody przygotowań	290
Dwie zasady podsumowujące	292
Literatura podstawowa	293